

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Causal Factors Influencing Learning Achievement of Undergraduate Students in Faculty
of Education, Dhonburi Rajabhat University

พิศุทธิภา เมธิกุล¹

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Email: pisutthipa.m@gmail.com

Received: October 20, 2018 Revised: December 26, 2018 Accepted: 27, 2018

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดมาตรฐานประมาณค่าจำนวน 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีภายหลังปรับแก้มีความกลมกลืนกับข้อมูลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคสแควร์ (χ^2) = 0.26, df = 2, p = 0.88, CFI = 1.00, GFI = 1.00, TLI = 1.00, RMSEA = 0.000 และพบว่า 1) พฤติกรรมตั้งใจเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน คือ 3) การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดรวมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ร้อยละ 14

คำสำคัญ: พฤติกรรมตั้งใจเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purpose of this study was to examine the causal factors influencing learning achievement of undergraduate students in faculty of education, Dhonburi Rajabhat University. The samples consisted of 250 undergraduate students in faculty of education Dhonburi Rajabhat University. The research instruments were the 5 rating scale questionnaires. The research result found that causal factors influencing learning achievement of undergraduate students in faculty of education, Dhonburi Rajabhat University was fitted with the empirical data, with the following Goodness-of-Fit indices of Chi-square (χ^2) = 0.26, df = 2, p = 0.88, CFI = 1.00, GFI = 1.00, TLI = 1.00, RMSEA = 0.000 ; and also found that 1) attentive behavior had direct effect on learning achievement, 2) perceived self-efficacy and attitude toward teaching profession had direct effect on attentive behavior, 3) perceived self-efficacy had indirect effect to learning achievement . All causal factors could explain the variance of learning achievement at 14%.

Keywords: Attentive Behavior, Learning Achievement

บทนำ

ครุศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ และจิตวิทยาการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ การผลิตครูใหม่ หรือการเตรียมครู และบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำ การ รวมทั้งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำ การ การจัดการศึกษาในสาขาครุศาสตร์จึงมีลักษณะเป็นสห วิทยาการที่ บูรณาการศาสตร์ทางสังคมศาสตร์ มนุษย์ ศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาคนทั้งในวัยเรียนและ นอกวัยเรียนให้มีคุณภาพสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวง ศึกษาธิการ 2554) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี เป็นองค์กรในการผลิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรม ก้าวทันเทคโนโลยี จึงมีพันธกิจ สำคัญในการผลิตพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ม ีความรู้ มีคุณธรรม เป็นผู้นำท้องถิ่นและก้าวทันเทคโนโลยี จัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่ง ชาต พ.ศ. 2552 โดยพัฒนานักศึกษาในระดับปริญญาตรีให้ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้า ของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัย ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ ความรู้ สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอ แนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึง ความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และ ผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความ เข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงาน ประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสม (คณะกรรมการการอุดมศึกษา 2552)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะความรู้ ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอนและ ประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถบอกผลสำเร็จ ทั้งด้านความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน ซึ่งเป็น สิ่งที่สามารถสังเกตได้ด้วยเครื่องมือทางด้านจิตวิทยา หรือ แบบทดสอบวัดความสามารถ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบ ที่กำหนดหรือคะแนนสอบที่ได้จากการมอบหมายแล้วนำผล ที่ได้จากการวัดไปพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่ง ทำให้สามารถแยกผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามระดับความรู้ ที่ได้ (Good, 1979; อารมณ์ อินตะชัย 2556; รุจิราพรรณ

คงช่วย 2559) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนจึงเป็น สิ่งสำคัญที่สะท้อนระดับการเรียนรู้ของนักศึกษา พฤติกรรม ตั้งใจเรียนจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนและเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความ สนใจ ความเอาใจใส่ต่อการเรียนที่แสดงออกผ่านทาง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น การเข้าเรียนและเลิกเรียน ตรงเวลา การตั้งใจฟังขณะที่อาจารย์สอน มีสมาธิ มีการตั้ง คำถาม ตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็น มีความ กระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในขณะที่มีการเรียนการ สอน ไม่พูดคุยหรือรบกวนกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งงาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งการทบทวนบทเรียน วางแผนการเรียนรู้ให้คุณค่าหรือความสำคัญต่อการเรียน มี ความอยากรู้อยากเห็น มีความเพียรพยายาม และมีการ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (พิษณุ ลิ้มพะสุตร 2555; วัชร ประทาน 2556) พฤติกรรมตั้งใจเรียนจึงเป็นพฤติกรรมอัน พึงประสงค์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีจิตสำนึกและความ มุานะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียน การศึกษาปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างแนวทางพัฒนา นักศึกษา อย่างไรก็ตาม ในการเกิดพฤติกรรมตามแนวคิด การเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูรา มีแนวคิดพื้นฐาน ว่าพฤติกรรมมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) และ ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment Factor) หากกระบวนการทางปัญญาซึ่งถือเป็นปัจจัยภายใน มีการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน (Bandura 1986; ประทีป จินฉ ี 2540) ดังนั้น พฤติกรรมของมนุษย์จึงเป็นผลมาจากปัจจัย ภายในและปัจจัยภายนอกของบุคคล จากการทบทวน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบการศึกษาปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นเจตคติต่อวิชาชีพ การรับรู้ ความสามารถของตนเองด้านการเรียน การรับรู้พฤติกรรม การสอนของอาจารย์ และลักษณะทางกายภาพทางการ เรียนมีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนในหลากหลายระดับการ ศึกษา (ภูวดล แก้วมณี 2551; พิษณุ ลิ้มพะสุตร 2555; วัชร ประทาน 2556) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจเพื่อศึกษาอิทธิพล ของตัวแปรที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็น แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการจัดการกรร มสำหรับพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ศึกษาในคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีให้มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอต่อการเป็นครูที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 – 5 ในปีการศึกษา 2560 โดยเป็นนักศึกษาจาก 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาคณิตศาสตร์ สาขาภาษาไทย สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา สาขาภาษาอังกฤษ และสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 2,308 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 – 5 ในปีการศึกษา 2560 คัดเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากจากทะเบียนรายชื่อนักศึกษา สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง Hair, Black, Babin, และ Anderson (2010) ระบุว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสามารถคำนวณได้จากจำนวนพารามิเตอร์ โดยมีอัตราส่วนประมาณ 10 ถึง 20 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า ซึ่งโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการวิจัยนี้มีพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าทั้งหมด 10 พารามิเตอร์ ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงกำหนดให้มากกว่า 200 คน และเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มขึ้นเป็น 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบวัดพฤติกรรมตั้งใจเรียนประกอบด้วยข้อคำถาม 31 ข้อ ($\alpha = .886$)
2. แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูประกอบด้วยข้อคำถาม 44 ข้อ ($\alpha = .959$)
3. แบบวัดลักษณะกายภาพทางการเรียนมีข้อคำถามทั้งสิ้น 14 ข้อ ($\alpha = .820$)

4. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ($\alpha = .889$)

5. แบบวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ข้อคำถามทั้งสิ้น 28 ข้อ ($\alpha = .925$)

และนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.50-0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย โดยได้ติดต่อประสานงาน รวมทั้งขอความร่วมมือจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
2. ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดขั้นตอนในกระบวนการทำวิจัย รวมทั้งขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาครู
3. จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ด้วยตนเองพร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ภายหลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม แล้วจึงนำมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรในแบบจำลอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีลักษณะการวัดเป็นมาตราประมาณค่ามาทำการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งของตัวแปรสังเกต ที่ใช้ในการพัฒนาโมเดลเพื่อลักษณะการแจกแจงของตัวแปร และค่าความสัมพันธ์รายตัวแปร จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบถึงลักษณะความสัมพันธ์เบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย

3. การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือวัดทุกตัวแปร และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ในกลุ่มตัวอย่าง การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.163 – 0.568 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนและการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.568 รองลงมา คือ เจตคติ

ต่อวิชาชีพรูและการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.512 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.207 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.163

เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์ความเหมาะสมของข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตดังกล่าวไม่ควรสูงกว่า 0.85 (Kline, 2005: 56) เนื่องจากจะทำให้เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกินกว่า 0.85 ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์สมการโครงสร้างต่อไป แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต

ตัวแปรสังเกต	GPA	BEH	ATT	EFF	PHY	TCH
GPA	1.00					
BEH	0.232**	1.00				
ATT	0.284**	0.290**	1.00			
EFF	0.207**	0.334**	0.369**	1.00		
PHY	0.000	0.065	0.215**	0.066	1.00	
TCH	0.163**	0.110	0.512**	0.216**	0.568**	1.00

** p < .01

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPAX), พฤติกรรมตั้งใจเรียน (BEH), เจตคติต่อวิชาชีพรู (ATT), การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน (EFF), ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน (PHY), การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (TCH)

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามี

ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน ได้แก่ $\chi^2 = 17.42$, $df = 1$, $p = 0.00$, $CFI = 0.94$, $GFI = 0.98$, $TLI = 0.16$, $RMSEA = 0.257$ ข้อมูลดังกล่าวไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงจำเป็นต้องปรับแบบจำลองให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น โดยผลการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี กรุงเทพมหานคร หลังปรับโมเดล

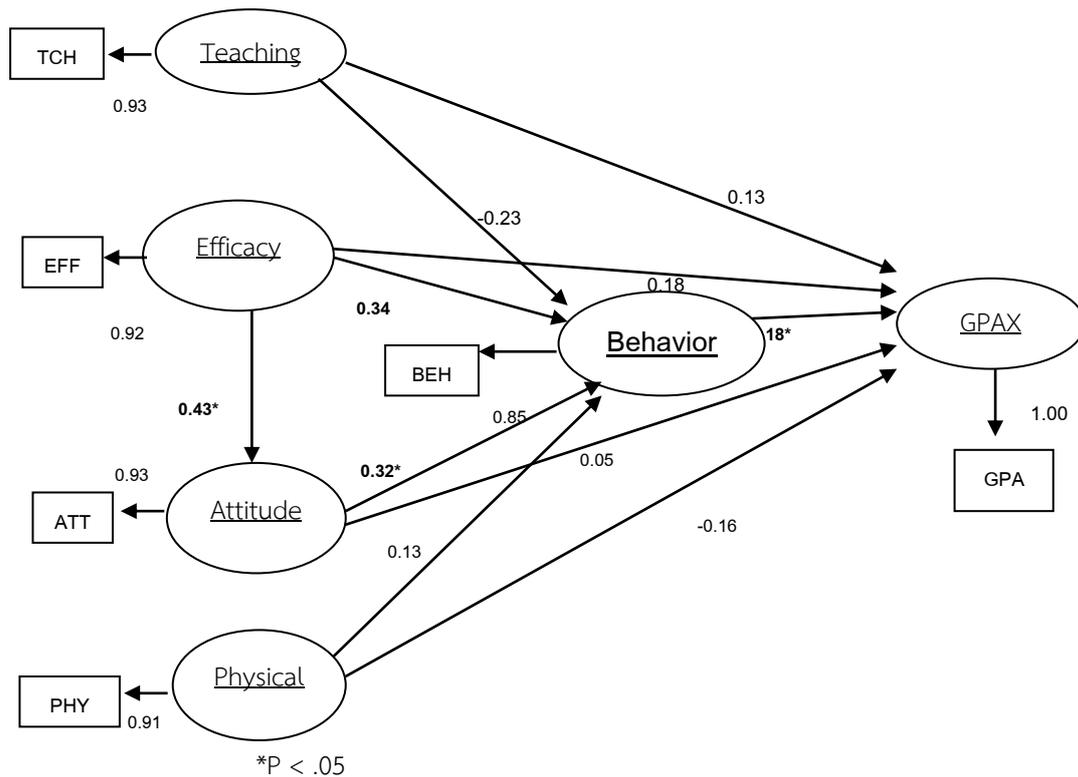
พบว่าค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ $\chi^2 = 0.26$, $df = 2$, $p = 0.88$, $CFI = 1.00$, $GFI = 1.00$, $TLI = 1.00$, $RMSEA = 0.000$ แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ พฤติกรรมตั้งใจเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทาง

อ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ตัวแปรเชิงสาเหตุทั้งหมดรวมกันอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ร้อยละ 14 นอกจากนี้ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน และเจตคติต่อวิชาชีพครู มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.34 และ 0.32 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2 และภาพที่ 1

ตารางที่ 2 คะแนนมาตรฐานผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรเชิงสาเหตุ

ตัวแปรเชิงสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	เจตคติต่อวิชาชีพครู			พฤติกรรมตั้งใจเรียน			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	-	-	-	-0.23	-	-0.23	0.13	-0.04	0.09
ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	-	-	-	0.13	-	0.13	-0.15	0.02	-0.13
การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน	0.43*	-	0.43*	0.34*	0.14*	0.48*	0.18*	0.11*	0.29*
เจตคติต่อวิชาชีพครู	-	-	-	0.32	-	0.32*	0.05	0.06	0.11
พฤติกรรมตั้งใจเรียน	-	-	-	-	-	-	0.18*	-	0.18*
R^2	0.19			0.24			0.14		

* $p < .05$

ภาพที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ พฤติกรรมตั้งใจเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน และเจตคติต่อวิชาชีพครู มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.34 และ 0.32 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.14 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตามค่าในตารางที่ 2)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ พฤติกรรมตั้งใจเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมตั้งใจเรียนเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาให้คุณค่าหรือความสำคัญต่อการเรียน นักศึกษาจึงมีความสนใจและเอาใจใส่ต่อการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งใจและมีสมาธิ มีความกระตือรือร้น มีความเพียรพยายาม และมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนั้น พฤติกรรมตั้งใจเรียนจึงเป็นพฤติกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนของนักศึกษา และสะท้อนผ่านคุณลักษณะในด้านความรู้ความสามารถ และทักษะของบุคคลและมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สนับสนุนโดยการศึกษาของ อภรณ์ อินตะชัย (2556) พบว่า พฤติกรรมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับการศึกษาของรุจิราพรรณ คงช่วย (2559) พบว่า พฤติกรรมการเรียนในด้านความรับผิดชอบมีอิทธิพลทาง

ตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับการศึกษาของอรนุช ศรีคำ, ทรรคนันท์ ชินศิริพันธ์ุ และสุชาติ หอมจันทร์ (2560) พบว่า ความตั้งใจเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยเหตุนี้ การสนับสนุนพฤติกรรมตั้งใจเรียนให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

2. พฤติกรรมตั้งใจเรียนเป็นพฤติกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องและมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนานักศึกษา ทั้งนี้ จากผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านพฤติกรรมตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา เป็นความเชื่อของบุคคลในความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการให้แสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีความมั่นใจในความสามารถที่จะทำงานที่มีความยากและมีความท้าทาย เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายมากกว่าที่จะหลีกเลี่ยงงานนั้น (Bandura, 1986) การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนจึงเป็นความเชื่อของนักศึกษาว่าตนเองที่มีต่อศักยภาพทางการเรียน จึงมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมด้านการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของHonick & Broadbent (2016) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางการเรียนมีความสัมพันธ์ปานกลางกับประสิทธิภาพทางการเรียน สอดคล้องกับวัชระ ประทาน (2556) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางวิชาการมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับการศึกษาของเต็มศักดิ์ คทวนิช (2549) พบว่า ความเชื่อในความสามารถของตนในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ผลการศึกษารับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนผ่านเจตคติต่อวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง

กับการศึกษาของ เฉลิมสิน สิงห์สนอง (2559) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และยังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียนผู้เรียนจึงประสบความสำเร็จในการเรียนและการแก้ปัญหาปัญหาคณิตศาสตร์ ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัจจัยอื่นๆ มากมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยภายในประกอบด้วย เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมตั้งใจเรียนอันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการสร้างชุดฝึกอบรมที่เน้นการพัฒนาปัจจัยภายในที่มีความเกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
2. การขยายขอบเขตด้านตัวแปร โดยศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของตัวแปรอื่นที่อาจส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เช่น การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ
3. เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจึงได้ข้อมูลในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามตัวแปรที่กำหนดไว้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งอาจได้ข้อมูลปัจจัยอื่นที่มีเกี่ยวข้องและไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปี 2560

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.
(ออนไลน์) 2552 (อ้างเมื่อ 24 เมษายน 2560).
จาก [http://qa.siam.edu/images/form2557/
tqf.pdf](http://qa.siam.edu/images/form2557/tqf.pdf)
- เฉลิมสิน สิงห์สนอง. การศึกษาปัจจัยด้านจิตพิสัยที่มี
อิทธิพลต่อความสามารถในการแก้โจทย์ ปัญหา
คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวันสำหรับ
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
(ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 30 มีนาคม 2561).
จาก [http://www.dpu.ac.th/dpurc/assets/
uploads/public/93gwohij04wsss008.pdf](http://www.dpu.ac.th/dpurc/assets/uploads/public/93gwohij04wsss008.pdf)
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วารสารวิชาการ
คณะศึกษาศาสตร์. 7, 1 (มกราคม – ธันวาคม
2549): 48-65.
- ประทีป จินน์. การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับ
พฤติกรรม (เอกสารประกอบการสอน).
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- พิษณุ ลิ้มพะสุตร. พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีภาคพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์. ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2555.
- ภูวดล แก้วมณี. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียน
วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
เขตวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญา
นิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2551.
- รุจิราพรรณ คงช่วย. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเขตภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สงขลา, 2559.
- วัชระ ประทาน. การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุ และ
การวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านการรับรู้ความ
สามารถของตนเองทางวิชาการต่อพฤติกรรม
ตั้งใจเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนในเครือสาธิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์
(หลักสูตร 5 ปี). (ออนไลน์) 2554 (อ้างเมื่อ 25
เมษายน 2560). จาก [http://www.mua.go.th/
users/tqfhed/news/FilesNews/Files
News6/education5year_m1.pdf](http://www.mua.go.th/users/tqfhed/news/FilesNews/FilesNews6/education5year_m1.pdf)
- อรนุช ศรีคำ, ทรรคนันท์ ชินศิริพันธุ์ และสุชาติ หอมจันทร์.
ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์, 2560.
- อาภรณ์ อินตะชัย. การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของ
นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ
เชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราช
มงคลล้านนา, 2556.
- Bandura, A. *Social foundations of thought and
action: A social cognitive theory*. New
Jersey: Englewood Cliffs, Prentice-Hall,
1986.
- Good, C. V. *Dictionary of education*. 3rd Edition.
New York: McGraw-Hill, 1979.
- Hair, J.F. et.al. *Multivariate Data Analysis*. 7th
Edition. New York: Pearson, 2010.
- Honick, T., & Broadbent, J. The Relation of
Academic Self-Efficacy to University
Student Academic Performance: A
Systematic Review. *Educational Research
Review*, 17 (January 2016): 63-84.
- Kline, R. B. *Principles and practice of structural
equation modeling*. 2nd ed. New York:
Guilford, 2005